

Біля хрестів у лісі прочани загадують мрії

[Газета по-українськи" №562](#) за 29.02.2008.

Олена Ришиковець із села Луко Рівненської області біля хрестів. Після молитви вода тут стає цілющою, а бажання збуваються

У віддалене село Луко Володимирецького району Рівненської області півтора століття їздять прочани з сусідніх областей і Білорусі. У місцевому лісі є закуток, після відвідування якого збуваються мрії. Селяни вірять, що їх оберігають старці та троє дітей, які загинули в лісі холодної зими 1861 року.

— Колі од серця просиш, усе збудеться, — загадково усміхається **63-річна** хуторянка **Олена Ришиковець**.— Мушу вас повести, бо самі дорогу не знайдете.

Жінка мешкає з родиною біля лісу. Говорить, сильно пом'якшуючи приголосні, як поліщуки.

— Я тільки хазяїну скажусь, — господиня хутко розвішує на дворі останній випраний рушник і зникає у дверях. За хвилину виносить три жовтих стрічки, аби пов'язати на хрести.

— Як ідеш просити, треба з собою взяти гроші, їжу або хустку. Щоби знак був від тебе, — повчає Олена Павлівна.

Удома залишаються чоловік Сергій і донька Катерина з немовлям.

Дорога до хрестів постійно петляє. Провідниця показує рукою правильний напрямок, щоб машина не загрузла у піску. Розповідає історію святині.

— Село було маленьким, стояло у соснових лісах. Люди били звіра, гриби-ягоди збирали.

Зимом до нас вирушили сліпий старець із супутницею і троє діток.

За легендою, усі п'ятеро потрапили у сніжну бурю і заблукали. Зима 1861 року була дуже сувора. Люди втомилися і зголодніли. Сіли перепочити, заснули і замерзли.

— Тіла знайшли аж навесні, коли зійшов сніг, — веде далі співрозмовниця. — Подорожуючі не дійшли якихось два кілометри.

Мерців поховали на сільському цвинтарі, а на місці загибелі поставили дерев'яний хрест. За деякий час помітили — якщо помолитися біля хреста, бажання збуваються.

Жінка говорить, що її бабці Євгенії наснився померлий старець.

Селяни переконані, що украдені з-під хрестів гроші добра не принесуть

— Він сказав: "Я звуся Калістрат". Із того часу в церкві служать за упокій його душі, — додає провідниця.

Вісім хрестів стоять у глибині лісу, обмотані вишитими рушниками, хустками та різнокольоровими стрічками. Навколо лежать рештки їжі, свічки та напівпорожні пляшки з-під води.

— Хрести мій хазяїн поставив, — каже Олена Павлівна. — Час од часу міняє зогниле дерево. Огорожу зробив.

Жінка стає біля найбільшого хреста і дякує за те, що старший син Леонід вижив на війні в Іраку.

— Два рази був миротворцем. Із дружиною посварився і покинув із дітьми, — згадує жінка.

— А два роки тому повернувся додому без жодної подряпини. Каже, у нього стріляли, але кулі пройшли мимо.

Нині Леонід помирився з жінкою і виховує двох доньок. Живуть у Кузнецовську.

— Нещодавно приїжджала жінка з Білорусі. У неї довго не було діток. Після того як зав'язала хустку на хресті, завагітніла, — розповідає Олена Павлівна. — Наша односельчанка Марія дуже хотіла заміж вийти, так Бог їй хорошого чоловіка послав.

— Буває, і старі, і немічні їдуть сюди з Києва. Через наше село ходить вузькоколіїний потяг

— ”кукушка”, — каже **52-річний Сергій Ришиковець**. — Люди одразу йдуть до нашої хати. Ми часто водимо прочан до лісу.

— Якщо вода біля хрестів постоїть ніч, нею можна гоїти опіки або пити від застуди, — вірить **Оксана Кузьмівна, 72 роки**. — Біля хрестів навіть дерева краще ростуть.

Паломники часто лишають під найбільшим хрестом гроші. По п'ять–десять гривень.

Олена Ришиковець щодня приходиться рахувати пожертви.

— Сьогодні усього сорок гривень, — показує жінка. Кладе гроші назад у бляшанку. — Буває, приходять п'яниці та крадуть на горілку. Краще роздати бідним або віддати на церкву.

Селяни переконані, що украдені з-під хрестів гроші добра не принесуть.

— Якось двоє злодіїв осліпли. Один узяв гроші, але заблукав у лісі та проштрикнув око гілкою, — розповідають у селі. — А іншому вітер в очі піску насипав. Той не мав чим промити, а зранку очі загноїлися — і втратив зір.

Минулої неділі до хрестів завітав священник — настоятель храму з сусідніх Воронків.

— Як ми йшли сюди, мені дико п'ята боліла. Постояли, помолилися — і стало легше, — запевняє Олена Павлівна. — Лікує віра. Тільки треба загадувати щось хороше, а не порчу. Бо прокльони на прохача відіб'ються.

О. Власова